

LA LITERATURA DE KIPLING A TRAVÉS DEL CINEMA

NOM: Bibiana Motos Amores CURS: 2n Batxillerat TUTOR: Assumpció Rost

Índex

1. INTRODUCCIÓ	5
1.1 JUSTIFICACIÓ	5
1.2 OBJECTIUS	6
1.3 METODOLOGIA	7
1.4 AGRAÏMENTS	8
2. MARC TEÒRIC	9
2.1. EL MÓN LITERARI	9
2.1.1. RUDYARD KIPLING I EL SEU TEMPS	9
2.1.2. L'ÈPOCA HISTÒRICA DE KIPLING	11
2.1.3. LA LITERATURA ANGLESA EN L'ÈPOCA DE KIPLING	13
2.1.4. EL GÈNERE NOVEL·LÍSTIC: LA NOVEL·LA D'AVENTURES	14
2.1.5. EL LLIBRE DE LA SELVA	15
2.1.6. LA RELACIÓ ENTRE EL LLIBRE DE LA SELVA I LA VIDA DE L'AUTOR ..	16
2.2 EL MÓN CINEMATOGRÀFIC	17
2.2.1. LA TEORIA DEL CINEMA I LA SEVA HISTÒRIA	17
2.2.2. EL CINEMA D'AVENTURES	18
2.2.3. ADAPTACIÓ LITERÀRIA I CINEMATOGRÀFICA	19
2.2.4. DE LA LITERATURA A LA GRAN PANTALLA	20
3. TREBALL DE CAMP	23
3.1. ANÀLISI LITERÀRIA	23
3.1.1 PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS	23
3.1.2 L'ESTRUCTURA TEMPORAL	26
3.1.3 L'AMBIENT	29

3.1.4 L'ACCIÓ	30
3.2 EL CINEMA	31
3.2.1 PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS	31
3.2.2 ESTRUCTURA TEMPORAL	33
3.2.3 L'AMBIENT	33
3.2.4 L'ACCIÓ	34
3.2.4.1. Personatges principals i secundaris.....	35
3.2.4.2. L'estructura temporal.....	36
3.2.4.3. L'ambient	36
3.2.4.4. L'acció.....	36
3.2.5. PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS	38
3.2.6 ESTRUCTURA TEMPORAL	39
3.2.7. L'AMBIENT	40
3.2.8 L'ACCIÓ	40
3.3 RELACIÓ ENTRE EL CINEMA I LA LITERATURA	41
3.3.1 SEMBLANÇES I DIFERÈNCIES	41
4. CONCLUSIONS.....	45
5. BIBLIOGRAFIA	47
6. WEBGRAFIA	49
7. ANNEX.....	50

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ

La primera vegada que vaig haver de plantejar-me fer el treball de recerca em va venir al cap fer alguna cosa que toqués la part de la literatura ja que estic fent un batxillerat humanístic.

Quan la professora Assumpció Rost ens va esmentar alguns temes sobre el treball de recerca, a l'hora de literatura universal, en va dir un de molt interessant: les fades. Jo de seguida m'hi vaig interessar bastant, però el problema que vaig tenir és que no sabia com acabar-lo d'enfocar perquè trobava que era un tema molt abstracte i no em vaig veure capaç de fer-ho. Però uns dies més tard em va donar una idea que em va convèncer molt més: veure quina relació hi ha entre el camp literari i el cinematogràfic.

Agafar una novel·la i les seves pel·lícules corresponents i a partir d'aquí començar a investigar les semblances i les diferències sobre els dos conceptes. Un cop tenia l'idea vaig haver d'escollir el llibre. Vaig triar el *Llibre de la Selva* perquè trobo que és una història diferent a les altres i certament és una de les meves pel·lícules preferides. Trobo que la pel·lícula de la factoria de Disney influeix positivament en els nens a l'hora de mantenir una relació amb els animals i de transmetre uns valors importants, com ara l'amistat, l'alegria o la valentia. Em va cridar bastant l'atenció aquest llibre perquè no he vist altres versions de la història, excepte la pel·lícula de Disney, i tenia ganes d'anar més enllà i adquirir-ne una visió més adulta i profunda, a més d'analitzar altres perspectives que sorgeixen d'una mateixa història.

Finalment, trobo que Rudyard Kipling i la seva obra són molt importants en la literatura universal ja que en molts aspectes són tant vigents a la societat d'avui en dia com en èpoques passades.

1.2 OBJECTIUS

Els objectius que es volen assolir en aquest treball de recerca són:

- Primerament, buscar informació sobre l'autor i la seva obra: la seva vida, viatges, la família, ambients que freqüentava... També sobre la seva obra en general, temes sobre els quals escrivia, estil que utilitzava, etc.
- Seguidament, aconseguir ampliar els coneixements sobre l'època de l'autor i, més concretament, sobre la literatura del moment.
- Llegir el llibre *El llibre de la Selva* i fer una anàlisi i una crítica aprofundida del llibre per poder extreure'n conclusions.
- Aconseguir visionar totes les pel·lícules que s'han fet d'aquest llibre seguint un ordre cronològic, de les més antiga a la més recent.
- Fer l'anàlisi de les pel·lícules i trobar les semblances i les diferències entre elles per a poder extreure'n conclusions.
- Ampliar els meus coneixements en el camp del cinema: la seva evolució, la història, per tal de tenir una visió més àmplia i saber com es fa una adaptació al cinema.
- Finalment, comparar el camp literari i el camp cinematogràfic i veure les diferències entre la novel·la i les diferents pel·lícules, analitzar-les i extreure'n conclusions clares.

1.3 METODOLOGIA

M'agradaria començar dient que el meu treball constarà de dues parts, una part de literatura i una altra part de cinema però que ambdues estaran estretament relacionades.

Primer de tot, buscaré informació sobre la vida de l'autor i la seva obra: viatges, família, ambients que freqüentava, etc. També parlaré de la seva obra en general, temes sobre els quals escrivia, estil que utilitzava, etc. Seguidament podré ampliar els coneixements sobre l'època de l'autor i, més concretament, sobre la literatura. Després es llegirà *El llibre de la Selva* i es farà una anàlisi i una profunda crítica del llibre per poder, finalment, extreure unes conclusions clares. Fins aquí seria la primera part del meu treball, la part de literatura.

Un cop acabada la lectura de la novel·la ens centrarem a visionar totes les pel·lícules que s'han fet sobre el llibre, per ordre cronològic, de la més antiga a la més recent, per tal de poder veure els canvis introduïts de cada època i també l'evolució del cinema. Després de visionar les respectives pel·lícules es vol fer un anàlisi acurat d'elles i trobar les semblances i les diferències per a poder extreure'n unes conclusions. Gràcies a això podré ampliar els meus coneixements en el camp del cinema per tal d'obtenir una visió més àmplia d'aquesta manifestació artística.

Finalment, es vol comparar el camp literari i el camp cinematogràfic per veure les diferències entre la novel·la i les diferents pel·lícules, analitzar-les i extreure'n unes conclusions.

1.4 AGRAÏMENTS

Principalment vull agrair a la meva tutora del treball de Recerca, l'Assumpció Rost ja que va ser qui em va motivar per fer aquest treball d'aquestes característiques i ha estat al meu costat en moments que realment necessitava.

Per altra banda, també vull donar les gràcies a la biblioteca de la UDG perquè m'ha permès fer préstecs de llibres importants per tal de complir amb el meu treball, així com també a la biblioteca del poble per deixar-me totes les pel·lícules corresponents a la novel·la de la qual he estat tractant.

Finalment, donar les gràcies als familiars i amics i amigues que m'han fet costat en tot moment.

2. MARC TEÒRIC

2.1. EL MÓN LITERARI

2.1.1. RUDYARD KIPLING I EL SEU TEMPS

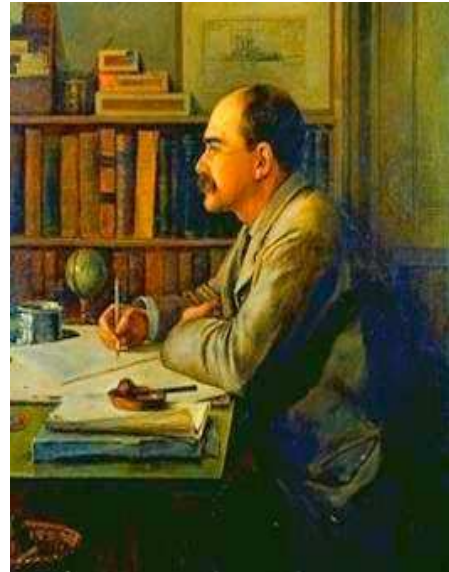
Primer de tot, s'ha cregut convenient fer una breu introducció sobre la vida de l'autor.

Kipling va néixer a Bombay el 30 de desembre de 1865 i morí a Sussex el 17 de gener de 1936. Pertanyia a una família d'origen anglès. El seu pare, John Lockwood, era pintor i superintendent del Museu Lahore. Va passar a els primers temps de la seva infància a la Índia. Als sis anys va ser enviat a Anglaterra, on va estudiar al United Services College de Westward, a Devonshire, un ambient en què després situarà la novel·la *Stalky & Cía*.

Rudyard Kipling va viure l'època victoriana

d'Anglaterra i en va rebre una gran influència. Aquesta època s'inicia l'any 1832 amb un acte de reforma. La reina Victòria va ser qui va tenir el regnat més llarg de tots els monarques britànics i la que va viure més canvis culturals, polítics, econòmics i industrials de tots. Quan la reina Victòria va pujar al tron, Anglaterra, que era bàsicament agrària i rural, va passar a ser un país totalment industrialitzat. Aquest canvi tan radical va provocar l'aparició d'epidèmies, com el tifus i la còlera, va provocar una disminució en la producció de gra i molts problemes econòmics.

Kipling, l'any 1882 va tornar a la Índia, on es va dedicar totalment al periodisme; després, entre els anys 1887 i 1889, va publicar el seu primer llibre, *Departmental Ditties*, als vint-i-un anys. Un any més tard, va editar el primer volum de narracions, *Contes amples de les muntanyes*. Aquests relats estan situats en l'ambient de la vida a la Índia. Després d'un llarg viatge al Japó i als Estats Units, va escriure una altra sèrie de narracions de caire hindú per

F.1. Fotografia de l'autor Rudyard Kipling al seu

Macmillan's Magazine, titulades *Peripècies de la vida*. Més tard va realitzar llargs viatges als Estats Units, a Austràlia i a Sud-àfrica.

El 1892 va contraure matrimoni amb Caroline Starr Balestier, de Nova York, i es va establir amb ella a Vermont, on va viure quatre anys i va fer diverses obres, en què s'hi pot veure una exaltació de la vida primitiva i del retorn a la naturalesa: *El llibre de la selva* (1894), *El segon llibre de la selva* (1895) i *Capitans intrèpids* (1897).

Al *Llibre de la selva* i la seva continuació, presenta un món animal mític, regulat per les lleis de la força, on Mowgli, un nen humà, és acollit fraternalment pels animals. A la selva hi ha una sèrie de lleis que tots els animals han de seguir per poder sobreviure. L'espècie d'animal que és més fort és el que sobreviu, en canvi, l'ésser que és feble no podrà viure ja que els seus mecanismes de defensa són molt menys poderosos. Això és el que anomenem les lleis de la força, la llei del més fort.

De retorn a Anglaterra l'any 1896, després d'una disputa amb el seu cunyat, es va establir a la localitat de Surrey.

A principis de l'any 1898, la seva família i ell viatgen a Sud-àfrica per passar l'hivern. Amb la seva reputació com a poeta de l'Imperi va ser rebut per alguns dels polítics més importants i poderosos a la Colònia del Cap.

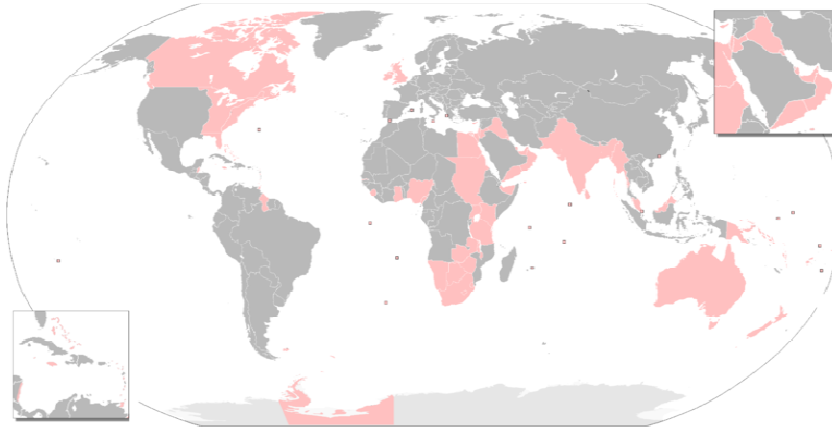
Durant la primera meitat del segle XX, Kipling va avisar el rei Josep V que s'acostava una gran guerra, l'anomenada Primera Guerra Mundial i que per tant, havien de preparar exèrcits disposats a lluitar. Efectivament, la Primera Guerra Mundial va esclatar i el fill de Kipling hi va morir als 18 anys, en el front Occidental.

Durant tota la seva vida, Kipling va rebutjar tots els homenatges i guardons que havia guanyat, com per exemple l'*Orde a cavaller*.

2.1.2. L'ÈPOCA HISTÒRICA DE KIPLING

L'any 1901 va finalitzar el regnat de la reina Victòria a Anglaterra, però el que anomenem època victoriana no va finalitzar fins 20 anys més tard.

Kipling va ser una de les persones més importants de l'Imperi.

F.2. Territoris que en un moment o altre han format part de l'Imperi britànic a través de la història.

Durant les primeres dècades del segle XIX, l'imperi va facilitar l'extensió de la tecnologia, el comerç i l'idioma.

Al llarg d'aquesta època tenia aproximadament 458 milions de persones i uns 33.000.000 Km². Probablement trobem que el punt de màxim esplendor de l'imperi sigui entre els anys 1890 i 1920.

Aquesta preocupació pel regnat es manifesta en diferents aspectes. Per una banda, Kipling simpatitza amb els soldats que lluiten a les guerres de la frontera, que van mantenir la pau i que van dur a terme fets heroics. Per altra banda, posa èmfasi en la responsabilitat de l'home blanc envers els seus germans encara que hi hagi una diferència de color i de religió.

Anglaterra es va veure totalment involucrada en la Primera Guerra Mundial, i això va posar fi al gran imperi del segle XIX. En finalitzar aquest segle, noves generacions s'acostaven a la literatura, mentre anaven desapareixent els grans autors victorians.

Entre els anys 1880 i 1914 la literatura es caracteritza o bé per un intent de substituir la religió, o bé per una espècie de buit espiritual, és a dir, la literatura

el que vol intentar és emplenar d'emocions i sensacions els lectors. Una de les maneres de substituir la religió era a través de l'*hedonisme*(1), una posició que va sostenir Oscar Wilde en algunes de les seves obres. Finalment, l'última manera és a través de l' imperialisme.

La reputació que té Kipling sempre ha estat present entre els intel·lectuals. El nostre autor toca diversos conceptes: a l'hora d'escriure barreja temes d' aire lliure (és a dir, parla sobre els elements de la naturalesa i situa les seves obres en ambients molt selvàtics) amb expressions bíbliques i temes relacionats amb els soldats que van lluitar a la frontera.

És un autor que coneix l'Orient i que en les seves obres evoca amb una gran força la nostàlgia oriental d'un anglès repatriat.

Com a prosista se'l coneix sobretot per l'obra *Kim* i per una gran quantitat de contes fantàstics. L'altra obra també important és *El llibre de la Selva*.

(1) Hedonisme: doctrina filosòfica que es basa en trobar el plaer i la supressió del dolor com a objectiu de la vida.

2.1.3. LA LITERATURA ANGLESA EN L'ÈPOCA DE KIPLING

La característica més rellevant que presenta la literatura d'aquest període és que els escriptors anglesos troben que és més important explicar la història del país que no pas la seva geografia. Una altra tret important és, com ja hem dit, que volen localitzar les bases ideològiques que puguin substituir la religió o el buit espiritual.

Els autors utilitzen uns paisatges que no queden lluny de la música ja que expressen els seus sentiments més íntims i els seus estats d'ànims amb un to molt poètic i amb una gran musicalitat.

Pel que fa al paisatge anglès, farem una breu introducció per poder començar a entendre i apreciar els autors anglesos de la naturalesa. En els tròpics no trobem més estacions que la sequera i la pluja. L'estació que amb més desig esperen els autors és la primavera, perquè aporta l'esperança d'una vida amb alegria. Bàsicament, el clima anglès depèn del caràcter de l'autor. El mar ha estat i és un dels elements cabdals de la naturalesa, molt utilitzat ja que els autors són grans navegants i viatgers arriscats.

La literatura reflecteix el caràcter contradictori que posseeixen els anglesos, una societat conservadora amb una gran estabilitat social, sense cap mena de dominació estrangera. A vegades pensem i afirmem que la seva literatura és fruit de la follia dels autors, que respecten la justícia però odien les lleis i aquest odi és el que portarà a fer aquesta literatura tan rebel.

La literatura anglesa en l'època de Kipling aconsegueix una gran llibertat, ganes d'experimentar, i mostra una gran impaciència davant de qualsevol restricció.

2.1.4. EL GÈNERE NOVEL·LÍSTIC: LA NOVEL·LA D'AVENTURES

La novel·la d'aventures del segle XIX té una gran diversitat. Es tracta d'un gènere literari que es caracteritza pels viatges, el misteri i el risc que viuen els personatges. Normalment, en aquestes novel·les hi ha molta acció, i es centren bàsicament en el protagonista o el conjunt de protagonistes.

Les novel·les d'aventures cerquen la fascinació d'un món màgic i inexistent, molt llunyà al nostre, però que a partir de la literatura es fa molt proper.

El mar, la terra, l'aire són els elements, els llocs per a la fantasia i el somni, el món meravellós lluny del nostre món quotidià i el viatge que ens trasllada a l'ambient de la novel·la a través de la nostra imaginació.

La novel·la d'aventures i la novel·la de viatges estan estretament relacionades. L'esquema que segueixen tant la novel·la de viatges com la d'aventures és el següent:

Món quotidià ←-----→ Món imaginari

(Viatge)

La novel·la *El llibre de la Selva* forma part d'una tradició oriental que, a través de mites i llegendes, Kipling aplica a les seves novel·les i contes. Aquesta és una de les peculiaritats que té l'autor britànic: la capacitat de convertir una idea simple en un conte fantàstic i educatiu, en què es parteix d'un viatge iniciàtic que portarà el protagonista a fer un canvi de mentalitat ja que durant l'expedició madura com a home, passa d'infantesa a convertir-se en tot un home.

2.1.5. EL LLIBRE DE LA SELVA

El Llibre de la selva i *el segon llibre de la selva* són narracions que van ser publicades, respectivament, els anys 1894 i 1895 per Rudyard Kipling. També és conegut com *El llibre de les terres verges*.

Es tracta d'un encantador relat sobre els animals de la Índia en què l'autor aprofita per deixar els seus consells morals.

A l'obra sempre apareixen tres elements de l'experiència de l'autor: una narració que havia escrit sobre el treball forestal a la Índia, el record d'uns lleons contemplats en una revista infantil, i una frase d'una obra de Rider Haggard.

L'argument de l'obra se centra en la història de Mowgli, un nen que s'ha

perdut a la selva i que és admès a la societat dels animals i és alletat per una lloba. Mowgli és la figura central del llibre i resideix entre la selva i els homes. És un home que vol ser llop, però també sent atracció cap als humans. Posteriorment és raptat per la tribu dels micos, però els seus amics, Baloo (l'ós pard) i Bagheera (la pantera negra) corren a alliberar-lo. Mowgli combat contra el seu enemic, el tigre d'ulls grocs, Shere Kan. Un cop és més gran, es desperta en ell la consciència humana i se sent malament i buit ja que li falta l'escalfor d'altres persones. Així doncs, Mowgli es dirigeix a les terres on viuen els pagesos i quan, per fi, el nen incivilitzat està lluny de la selva es troba amb una noia de la qual s'enamora.

Els llibres de la Jungla plantegen la felicitat de la natura lliure i les limitacions i els perills del viure social.

L'obra *El llibre de la Selva* va ser traduïda al català per Marià Manent. La traducció catalana dels *Llibres de la Jungla* va ser escrita aproximadament l'any 1952.

F.3. *El llibre de la Selva* (edició de 1895). Il·lustració de W. H. Drake.

2.1.6. LA RELACIÓ ENTRE EL LLIBRE DE LA SELVA I LA VIDA DE L'AUTOR

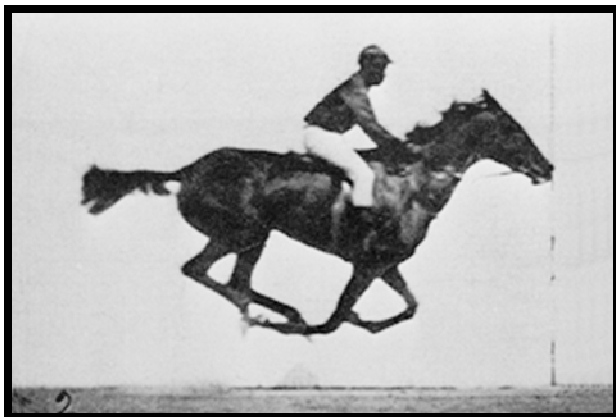
Podem observar una estreta relació entre l'obra i la vida de l'autor. Kipling va passar els primers anys de la seva infantesa a la Índia, cosa que es veu reflectida en les seves obres. Es va educar amb valors occidentals allunyat de la selva, però tot i això, la seva obra principal tracta de faules d'animals de la selva que marquen les regles per a la seguretat dels individus, la família i la comunitat. En quasi totes les seves obres barreja històries de persones amb mites o llegendes que el propi Kipling va investigar quan estava a la Índia, és a dir, situa les seves obres en l'ambient oriental que va viure.

Per tant, Kipling no es limita a simpatitzar amb la ment adolescent, com Stevenson, sinó que és adolescent, pràcticament un nen: Kipling sap posar-se a la pell d'un infant i sentir les mateixes sensacions i emocions que un nen. *El llibre de la selva* és la seva obra cabdal, una obra en què els animals parlen i entonen himnes o cançons, mentre Mowgli pot semblar un altre animal de la selva.

Com hem dit abans, Kipling barreja històries de persones amb mites o llegendes. Aquesta relació la podem trobar al moment en què Mowgli és acollit al món salvatge i és alletat per una lloba, la qual cosa remet al mite de Ròmul i Rem, un mite que trobem dintre la literatura clàssica i que és un dels més importants ja que representa la formació de Roma. Segons la mitologia, dos germans anomenats Ròmul i Rem van ser trobats per una lloba que es deia Capitolina que es va encarregar d'ells dos fins que van créixer: els va alletar. Un cop els dos germans ja van ser grans, aquests lluiten a mort per posar nom a una ciutat. Rem va morir a mans del seu germà i Ròmul va posar nom a la ciutat, la futura Roma. Com podem veure, Kipling va agafar una petita part del mite i, suposadament, a partir d'aquí podia haver sorgit la seva font d'inspiració per la seva futura novel·la.

2.2 EL MÓN CINEMATogrÀFIC

2.2.1. LA TEORIA DEL CINEMA I LA SEVA HISTÒRIA

F.1. Fotografia d'un cavall de carreres galopant.

El cine representa la fotografia en una seqüència continuada per poder mostrar el moviment sense cap mena d'interrupció.

L'any 1895 va començar la història del cinema: és l'any en projectar públicament la sortida

d'uns obrers d'una fàbrica, l'enderrocament d'una muralla i l'arribada d'un tren, la primera

pel·lícula de la història del cinema. Durant tot un any van crear 500 pel·lícules, però a la gent li semblaven molt monòtones. Georges Méliès va ser qui, per primera vegada, va explicar històries fictícies i qui va començar a desenvolupar les tècniques cinematogràfiques, aplicant els recursos teatrals davant la càmera i creant els primers efectes especials, amb la qual cosa sorgia la ciència-ficció.

L'any 1927 s'estrena la primera pel·lícula sonora, *El cantant de jazz*, a partir de la qual es van començar a desenvolupar diàlegs més complexos i detallats, bàsicament perquè fins llavors eren inexistents. Gràcies a totes aquestes innovacions es van millorar els recursos i van sorgir grans directors com Alfred Hitchcock o Charles Chaplin.

Posteriorment va aparèixer la incorporació del color, un dels grans avenços de la ciència aplicada a la cinematografia.

2.2.2. EL CINEMA D'AVENTURES

El cinema d'aventures és protagonitzat per un heroi o per un conjunt d'herois. Aquest gènere pot crear arguments de caire policíac, històric o bèl·lic. També engloba altres subgèneres, com el cinema d'espies, del qual podem trobar un gran nombre de pel·lícules; per exemple, *Casino Royal* protagonitzada per James Bond, que és més aviat policíaca, o *Sherlock Holmes*, que es basa en els misteris dels espies i assassinats.

Per altra banda, tenim el cinema d'aventures selvàtiques, com per exemple, els casos de les pel·lícules d'*Indiana Jones* o les de capa i espasa; una de les més famoses, *Robin Hood*.

Aquestes pel·lícules es caracteritzen per tres elements: la presència d'un heroi que s'identifica com el protagonista, un marc geogràfic o històric exòtic i un conjunt d'obstacles que s'oposen a l'acció del protagonista.

Aquest tipus de pel·lícules sempre han estat molt presents a Estats Units i han tingut una gran evolució a la pantalla. Des de la dècada dels trenta fins als anys seixanta, el cinema d'aventures va viure la seva edat d'or a Hollywood.

Les pel·lícules d'aventures presenten una sèrie de trets bàsics: els temes principals són exòtics, els personatges estan molt ben definits i poden ser reals o fruit de la imaginació o de les llegendes antigues, l'acció transcórrer en llocs marcats per l'exotisme (Àfrica, Àsia o Índia).

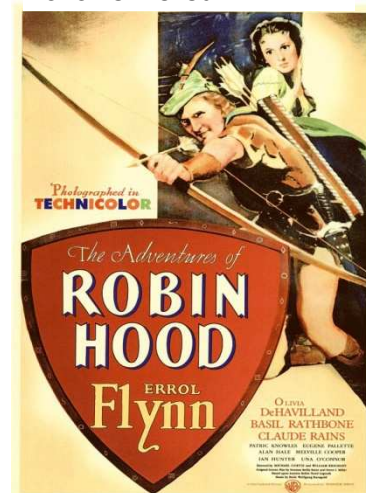
Aquest tipus de pel·lícules tenen la capacitat de conservar un estil desenfadat i lúdic.

F.2. Cartell de la pel·lícula d'espionatge

F.3. Cartell de la pel·lícula d'aventures

F.4. Cartell de la pel·lícula de capa i espasa Robin Hood.

2.2.3. ADAPTACIÓ LITERÀRIA I CINEMATOGRÀFICA

Una adaptació literària és la transformació d'un format a un altre format. De fet, és un concepte que, a partir d'una pel·lícula es crea la novel·la, el que suposa haver de canviar de llenguatge. Mentre que al cinema poden crear ombres, llums i sorolls, a la literatura el llenguatge es transmet a través de paraules, a vegades abstractes, que poden crear diferents punts de vista i diferents imatges segons la imaginació de cada persona, per tant, suposa una feina bastant complexa.

Però també tenim l'adaptació cinematogràfica que és una adequació d'una novel·la o una història als requeriments específics d'una narració cinematogràfica. Aquest mètode es sol denominar transposició a guió cinematogràfic de contes, novel·les o obres teatrals. Així si una pel·lícula ha resultat molt bona, l'autor pot fer, paral·lelament, una pel·lícula calcada al llibre.

2.2.4. DE LA LITERATURA A LA GRAN PANTALLA

La literatura sempre ha estat i serà inspiració per al cinema ja que moltes obres literàries s'han dut a la gran pantalla. Gairebé tots els personatges populars de la literatura han passat al cinema.

Els problemes que suposa fer el procés de portar la literatura al cinema són nombrosos. Una de les dificultats principals és convertir-la en un guió ja que l'extensió i la complexitat psicològica dels personatges ho fa molt difícil. Per traslladar una novel·la llarga sense distorsionar-la, serien necessàries moltes hores de pel·lícula, per tant, per evitar aquesta qüestió, el guionista ha de seleccionar l'acció principal, i procurar d'explicar la història, aproximadament, en cent pàgines. En conseqüència, veiem que a les novel·les la descripció dels personatges és molt més acurada i detallada que a les pel·lícules de manera que, a partir de les novel·les, el lector pot imaginar les situacions i els sentiments que afloren en ella.

Una altra gran dificultat es dóna quan es volen reproduir els sentiments i pensaments íntims o poètics de les novel·les. De vegades hi ha directors que han pogut reflectir aquests sentiments a partir d'imatges. Per exemple, una obra teatral molt clara on veiem això és a la de *Romeu i Julieta* i la seva pel·lícula corresponent, ja que té gairebé les mateixes escenes que l'obra teatral, però l'acció, al llibre, resulta més llarga que a la pel·lícula, ja que tallen algunes de les escenes per tal d'arribar al seu objectiu, és a dir, al clímax de l'obra. Per altra banda, els sentiments i les emocions s'hi veuen reflectits fàcilment, ja que el director el que volia fer era una pel·lícula que fos, per dir-ho d'alguna manera, una còpia de l'obra teatral.

F.5. Cartell de la pel·lícula *Romeu i Julieta*, de Zeffirelli (1968).

El cinema i la literatura estan estretament relacionats, ja que ambdues són expressions artístiques que intenten transmetre un missatge al públic.

Moltes vegades els llibres han passat a la gran pantalla a partir d'una adaptació cinematogràfica, encara que l'argument de les novel·les sigui adaptat al guió cinematogràfic. Moltes vegades considerem les novel·les millors que les pel·lícules pel simple fet que, en elles, ens trobem l'estat d'ànim dels personatges molt més definit que no pas a la pel·lícula perquè els cineastes no troben la manera de poder remarcar convenientment els sentiments, cosa bastant complexa de fer.

També veiem que a la novel·la apareixen personatges que a la pel·lícula no hi surten ja que són personatges secundaris. Definitivament, les novel·les donen una informació més detallada i completa que les pel·lícules.

3. TREBALL DE CAMP

3.1. ANÀLISI LITERÀRIA

3.1.1 PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS

Els personatges principals que trobem a la novel·la són: Bagheera (la pantera negra), Baloo (l'ós pard), Shere Kan (el tigre) i el principal protagonista, Mowgli el nen humà.

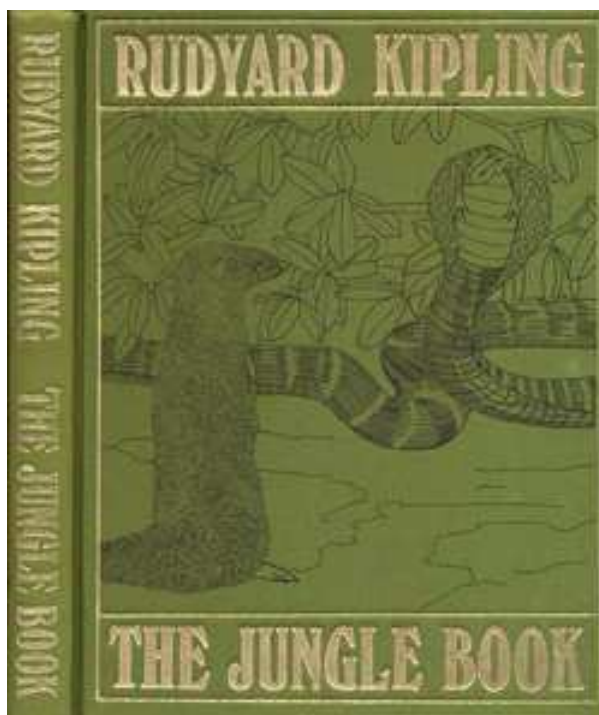
Pel que fa al nostre protagonista, Mowgli és la figura central del llibre, aquest viu en el seu balanceig entre la vida humana i la salvatge. És un home que vol pertànyer als llops, però també sent l'atracció irresistible de l'home.

Aquesta lluita que té és el fruit de moments, la vida de Mowgli, d'una gran acció. Els animals el consideren un cadell-home.

Al llarg de la història veiem com el protagonista evoluciona cap a la maduresa, inicia una sèrie d'aventures que el portaran a convertir-se d'infant a home.

Pel tipus de característiques que se'ns donen, ens trobem no només amb una novel·la d'aventures i acció sinó també amb una novel·la psicològica, en què els pensaments i les emocions dels personatges són fàcils de veure en el moment de llegir i analitzar el llibre.

Mowgli és el protagonista de la pel·lícula *El llibre de la selva* i la seva corresponent novel·la. Ell va ser rescatat, quan encara era un infant, per Bagheera, la pantera negra. Mowgli va ser criat per una ramada de llops de

F.1. Portada del llibre, *El llibre de la Selva* de Rudyard Kipling.

Seeonee. Quan creix, Bagheera decideix portar-lo cap al poble dels humans ja que Shere Kan, el seu tigre enemic, el busca desesperadament per matar-lo. Mowgli no vol de cap de les maneres anar al poble dels humans i es queda amb el seu gran amic Baloo, l'ós pard. Però el que Shere Kan no sap és que l'espera una mort tràgica a mans de Mowgli.

Mowgli és el símbol de la valentia, un heroi per a la Jungla i un nen-bruixot pels del poble dels humans ja que els homes el veuen com un ésser sobrenatural pel sol fet de poder-se comunicar amb els animals i tenir més força que alguns homes.

El protagonista comença a experimentar el que són els sentiments de tristesa, soledat o dolor ja sigui per la pèrdua dels seus amics més fidels o simplement perquè veiem moments de la seva vida en què Mowgli està completament sol.

Al final de la novel·la veiem clarament la dualitat que experimenta Mowgli quan es planteja d'abandonar el seu món salvatge i marxar a viure al món dels humans, a la civilització. Finalment, però, la llei de la Jungla respon al debat de Mowgli "l'home se'n torna amb l'home, a la fi".

Per altra banda, tenim el seu gran fidel i amic Baloo, l'ós pard. Aquest és l'encarregat d'ensenyar les lleis de la Jungla a Mowgli. L'ós manté amb els altres habitants de la selva una relació de respecte, caracteritzada per la falta de pors i disputes. És lent de moviments i apreciat per tots. Baloo ensenya a ser fort, a viure en pau amb els altres i a orientar la vida d'acord amb els seus principis, però no sempre és present, només apareix quan realment el necessiten. Cada vegada que hi ha un problema es confia en ell per fer un bon judici ja que en això, hi té molta experiència. És molt tendre i alegre i, a partir de cançons o himnes, ensenya a Mowgli les lleis de la selva.

En relació amb un altre dels seus grans amics, Bagheera, la pantera negra, cal dir que ha nascut en captivitat però que gràcies a la seva força va poder escapar i va tenir la llibertat per sempre més. És àgil de moviments i té un caminar silenciós i lleuger. Bagheera li ensenyà a Mowgli la manera de moure's amb rapidesa i agilitat i la necessitat d'estar atent a tots els moviments i sorolls de la selva i així poder conviure amb els altres animals de la selva.

També parlarem del seu gran enemic que, com hem esmentat abans, acaba mort a mans de Mowgli. Ens ofereix una imatge molt negativa durant la novel·la però, en realitat, el tigre és considerat el rei de la selva i un símbol de valentia i astúcia. Durant el relat ens presenta Shere Kan com un tigre traïdor capaç de matar un nen humà. Caça els animals infringint les lleis de la selva i alimenta el ramat de llops amb les sobres del seu menjar.

Pel que fa als personatges secundaris, en tenim molts més: Kaa (la serp pitó), els llops de Seeonee, el Germà gris, Tabaquí (el xacal), Akela (el gran llop solitari), els simis (anomenats també els Bandar-logs), Hathi (l'elefant feréstec), Won-tolla (un altre llop solitari), els Caçaires Roigs i Rann (l'esparver). Per altra banda, dintre la població humana tenim a Messua (una dona del poblat), Buldeo (el caçador) i el Sacerdot.

Per començar parlarem de la serp pitó, Kaa. Es caracteritza per posseir una gran intel·ligència i per ser enginyosa, és la més indicada per representar la creativitat. De sang freda, s'equivoca molt poc. No és verinosa ni agressiva i mesura aproximadament uns 9 metres. No obstant això Kaa té una força muscular increïble i, si és necessari, pot engolir víctimes de la mida d'un simi. Kaa respecta Mowgli i el salva diverses vegades. El seu cos és de color castany amb taques grosses d'un color fosc, canvia de pell a intervals de temps més o menys regulars. Per acabar direm que posseeix poders de fascinació, això és el que la fa curiosa i admirable.

Per altra banda, tenim els llops de Seeonee que presenten un paper fonamental en aquesta història, ja que van ser ells els qui van acollir a Mowgli, quan encara era un infant. Bàsicament es van encarregar d'ell Comare Lloba i Compare Llop. El poble dels llops es coneix com a Poble Lliure. La seva llibertat prové de què tenen i compleixen la llei del grup, antiga com la selva i sàvia com la naturalesa. El cap del grup és el solitari i gran llop gris anomenat Akela, l'encarregat de guiar-los a la caça i de tornar-los sans i estalvis apartant-los de tot tipus de perills.

A més, també tenim el grup dels Bandar-logs, els simis. Són vagabunds, no tenen cap llei, no tenen llengua pròpia, sinó paraules que escolten a l'atzar quan espion als altres. El seu camí no és el mateix que el dels altres animals de la jungla, presumeixen i xerren i es pensen que són un gran poble que fa coses esplèndides. Les seves memòries no conserven res d'un dia per l'altre i temen a Kaa, la serp pitó. En una de les aventures de Mowgli, apareixen també els grans Caçaires Roigs, uns gossos grans i forts que viuen al Dekkan i s'alimenten de llangardaixos. Solen caçar corrent a línia recta per la jungla i esmicolen tot el que troben al seu camí. Pel que fa als llops tenim al nostre amic Won-tolla, un llop solitari; el seu nom significa "un que viu fora de tot el ramat". Per desgràcia acaba morint per culpa dels gossos roigs.

Quant a la selva tindriem aquests personatges però pel que fa a la civilització, trobem Messua, una dona del poblat que suposadament és la mare biològica de Mowgli. El tigre Shere Kan li va robar el seu fill Nathoo en un passat i, quan Messua troba a Mowgli, veu que s'assembla molt al seu fill raptat pel tigre i dóna per suposat que és ell. Per altra banda, tenim els que estan contra Mowgli, que serien Buldeo, un vell caçador que contava històries meravelloses sobre els déus, els homes i els esperits, però que encara sabia més sobre els costums de les feres de la jungla, i el sacerdot del poble, que considerava Mowgli un petit bruixot.

3.1.2 L'ESTRUCTURA TEMPORAL

El primer llibre de la Jungla segueix una estructura temporal ben curiosa ja que el primer capítol fa un breu resum de com Mowgli arriba a la selva i com la ramada de llops de Seeonee es fa càrrec d'ell. Gràcies a Baloo amb la seva bona oratòria i a un bou ben pagat, Mowgli es va poder quedar a la selva. Però al final d'aquest capítol veiem que Bagheera i Baloo fan entrar en raó a Mowgli de què ha de marxar de la jungla i anar a viure al poble dels homes, on li pertoca. Per tant, ja en aquest primer capítol, Mowgli marxa cap al poble dels homes. Aquest primer relat es caracteritza per molta acció ja que el narrador vol explicar de manera ràpida i continuada el llibre per fer una bona introducció

de la història de Mowgli, és a dir, se'ns presenta una acció molt àgil al primer capítol.

En el relat següent ens ve a contar el que succeí una mica abans que Mowgli fos expulsat de la ramada de llops de Seeonee i es vengés del tigre Shere Kan, per tant reula cap al passat per explicar amb molts més detalls la història anterior al moment que Mowgli decideix d'anar a viure amb el poble dels homes. De fet, abans que abandoni la selva, a Mowgli li passen moltes altres coses com, per exemple, que els Bandar-log decideixen raptar-lo. Pel que fa al primer capítol es salten moltes de les escenes perquè el narrador el que vol és arribar directament al moment en què Mowgli abandona la selva i, ja en el següent capítol, tornar a començar, des que Mowgli ja no és tant petit, i explicar una altra vegada la història amb les escenes que faltaven anteriorment, una acció en *flash-forward*.

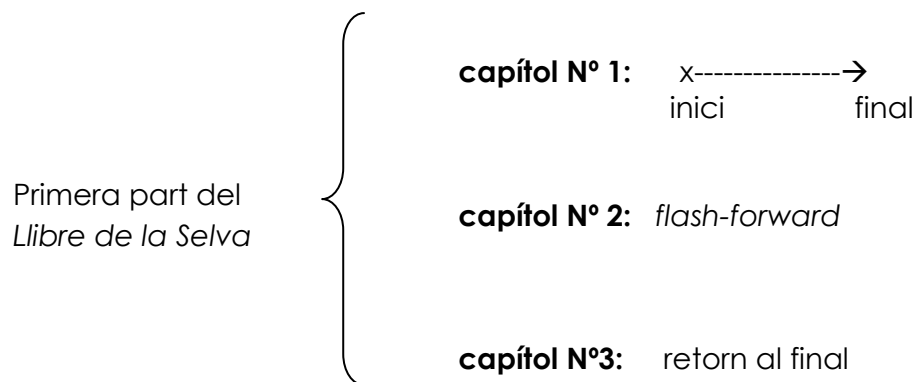
En el tercer i últim capítol del *Primer llibre de la Jungla* observem que el narrador retorna a l'època del primer conte, quan Mowgli abandona la cova dels llops després de la lluita amb el ramat del Consell de la Roca, moment en què baixa a les terres de conreus on vivien els camperols. Malgrat que en els dos primers capítols hi ha una estructura temporal una mica variada, pel que fa a la continuació de la història no hi ha cap alteració temporal més.

Quant a l'estructura temporal del *Segon llibre de la Jungla*, comença sense cap mena d'alteració, però sí que recorden i expliquen una vella història, de com als animals els vingué la por als humans i dels orígens de la Jungla.

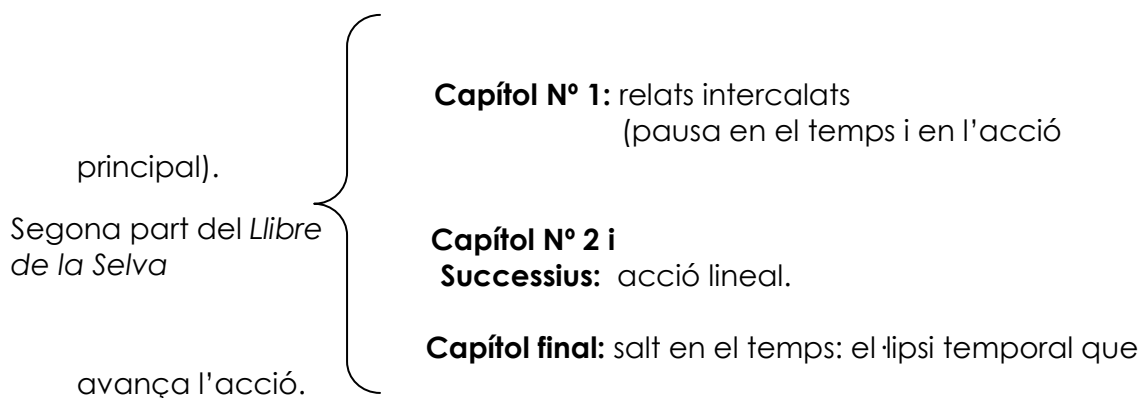
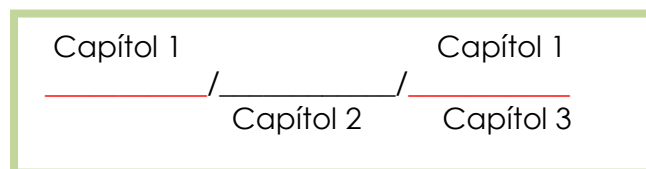
El següent capítol, ens narra el que va fer Mowgli després d'haver clavat la pell de Shere Kan damunt la Roca del Consell. Des d'aquell dia es va decidir que Mowgli caçaria sol amb els quatre fills de Compare Llop i Comare Lloba. Després de tres mesos al poble dels humans, Buldeo, el caçador, volia matar Mowgli ja que el considerava un bruixot. Messua i el seu marit van ser acusats de tenir un nen-diable com a fill i van ser tancats dintre la cabana. En el transcurs del relat, no hi ha cap alteració en el temps. Pel que fa a la resta de capítols, no hi ha cap mena de *flashback* ni cap coneixement nou del futur, excepte en l'últim capítol, on veiem una gran evolució de tots els personatges: molts d'ells han mort per motius de vellesa o de guerra. Akela, el llop solitari, ha

mort per culpa de l'atac dels Gossos Roigs, Comare Lloba i Compare Llop moren a causa de l'edat. Malgrat la mort d'aquests personatges, observem que hi ha un salt temporal i que Mowgli presenta l'aspecte físic d'un noi de disset anys. El nostre protagonista, tant físicament com psicològicament, amb el pas del temps ha arribat pràcticament a la maduresa que el porta de la infància a la joventut.

L'estructura temporal que segueixen els primers capítols del *Llibre de la Selva* és el següent:

Estructura simétrica amb 1 digressió (= cap. 2)

3.1.3 L'AMBIENT

Tota l'obra té lloc a les muntanyes de Seeonee, a l'Índia. Podem trobar diferents escenaris al llarg de la novel·la, com la cova on viuen els llops i Mowgli o el poble abandonat on viuen els simis.

Pel que fa al poble dels simis, és un país arbrat on tenen camins i dreceres, amb les seves costes i pendents, tot plegat a quinze, a vint o trenta metres d'altura. El poble dels simis es troba a l'altra banda del riu, als Covals Freds.

Els Covals Freds eren una antiga ciutat abandonada, perduda i enterrada en la Jungla, plena de ruïnes, amb cisternes i estanys mig enderrocats que conservaven una mica d'aigua. També hi havia una terrassa que donava damunt les cisternes de pedra. Al mig hi havia una glorieta de marbre blanc, construïda per a l'ús de les reines, segles enrere. Hi havia un sostre en forma de cúpula que estava mig enderrocats, les parets eren de marbre amb incrustacions d'àgata, cornalina, jaspi i lapislàtzuli.

Per una banda també tenim el poble dels humans, que estava situat a unes vint milles de la selva, un poble que Mowgli trobava totalment desconegut. Hi havia una vall que s'eixamplava en una gran planúria plena de roques disperses i tallada per barrancs. Per tot el pla pasturaven brúfols i bestiar d'altres menes. A l'Índia els prats de pasturatge són plens de roques, matolls i petites torrenteres.

Per l'altra banda, la segona part del llibre té lloc també a les muntanyes de Seeonee. En aquests moments, però, ens trobem davant un paisatge els rius del qual ja són gairebé inexistents i els estanys estan mig secs. Ens situem a la primavera, una estació de l'any que en aquest indret és molt i molt calorosa. L'herba que hi havia a les vores dels torrents s'havia cremat i s'havia convertit en un munt de tiges trencades; era matèria completament morta. S'acostava el *temps de la Parla Nova*, en el qual els ocells cantaven les primeres notes de la seva cançó primaveral. A les jungles índies les estacions passen de l'una a l'altra gairebé sense separació, bàsicament sembla com si fossin dues estacions al llarg de l'any: la seca i la humida.

Una de les aventures de Mowgli és amb la caputxa blanca, una serp. Aquesta aventura té lloc en una gran balma que tenia el sostre en forma de volta esberlat per arrels d'arbres, alguns raigs de llum penetraven en la foscor, era un cau. El paviment de la caverna estava cobert d'un gruix de més de metre i mig d'or i plata encunyada. Per damunt, i a dins, hi havia un munt de joies, canelobres d'or, amb maragdes foradades penjant, cotes de malla amb or incrustat damunt l'acer, pots de perfum, braçalets de jade, etc. Totes aquestes joies eren guardades per una cobra blanca.

Un altre dels escenaris que viu Mowgli, té lloc en un ambient totalment diferent als altres: al riu Waiganga o al Poble de la Mort en l'aventura dels Gossos Roigs. El Waiganga es troba una o dues milles més amunt del Penyal de la Pau i s'estreny en passar pel congost que formen unes roques de marbre de vint-i-cinc a trenta metres d'alçada. El corrent llisca per un canal entremig i per sobre de roques molt diverses.

Pel que fa a la resta d'escenes transcorren totes a la selva, on viuen una època de calor a causa de la primavera, com hem esmentat anteriorment.

3.1.4 L'ACCIÓ

Per començar direm que no només hi ha una sola trama, ja que dintre de la mateixa novel·la hi ha diferents històries. Aquests relats són una inserció a la història principal, que vindria a ser les aventures de Mowgli.

Podem dir que hi ha 7 relats més que tracten una temàtica totalment diferent a la principal, i que es caracteritzen per una finalitat didàctica. Serien els següents: *La foca blanca*, *Rikki-tikki-tavi*, *Tomai dels Elefants* i *els servents de sa majestat*, pel que fa a la primera part del llibre de la selva. A la segona, hi apareixen: *El miracle de Purun Baghat*, *Quiquern* i *els Gossos Roigs*.

Els valors que presenten aquests relats són diferents i múltiples segons el punt de vista de cada persona, però, bàsicament transmeten ensenyança, amor cap als animals, valentia, coratge, etc, tot de valors positius que influeixen positivament al lector.

3.2 EL CINEMA

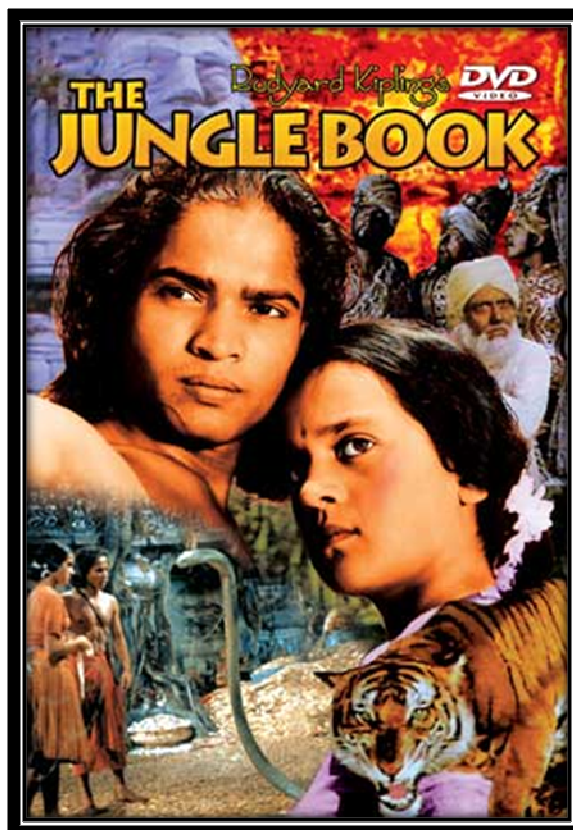
Pel que fa a l'àmbit del cinema, s'han hagut de visionar des de les principals pel·lícules que s'han fet sobre la novel·la de Rudyard Kipling, des de la de Zoltan Korda del 1942, a la versió animada de Disney de 1967, fins les més recents dels anys 1994, de Stephen Sommers i Greg Michael, i 2003, dirigida per Steve Trenbirth, també per a la factoria Disney.

Començarem, doncs, a analitzar la pel·lícula de Zoltan Korda pel que fa als personatges principals i secundaris.

3.2.1 PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS

Pel que fa el protagonista de la pel·lícula, Mowgli no canvia gaire respecta a la novel·la de Kipling, tan físicament com psicològica.

Mowgli és la figura central de la història, igual que a la novel·la, i veiem que al llarg de la pel·lícula manté aquesta dualitat de voler viure a la selva, però també les ganes de viure entre els homes. Mowgli arriba a la selva quan encara és un infant, al qual els animals anomenaven "granota" ja que no tenia gens de pèl al cos en comparació a la resta d'animals. Observem que fa un canvi físic bastant ràpid ja que passa de ser un infant a un adolescent amb molta velocitat, i al llarg de la pel·lícula es manté com a adolescent.

F.2. Cartellera de la pel·lícula de Zoltan Korda, datada de l'any 1942.

El personatge, psicològicament, també evoluciona a mida que es va fent gran, i tant a la civilització com al poble dels humans el consideren un heroi; a la selva perquè mata el seu gran enemic Shere Kan i tots els animals el consideren

l'amo i senyor de la Jungla. Per altra banda, entre els homes és un adolescent molt fort però el consideren un bruixot ja que pot entendre i comunicar-se amb els animals.

Mowgli és de pell bruna amb els cabells negres com el carbó i és considerat el signe de la valentia. Quan va marxar de la selva i va anar amb els humans va haver d'aprendre el llenguatge i les costums dels homes per adaptar-se. Una de les raons per les quals abandona la selva és perquè necessita l'escalfor humana que li proporciona Messua, la seva mare. A mitjans de la pel·lícula apareix Macora, la filla de Buldeo, el gran caçador, amb la qual hi manté una gran relació d'amistat i comparteix molts moments de la seva vida.

Al final de la pel·lícula, quan la selva està envoltada de foc, Mowgli salva als humans i els animals, però finalment decideix quedar-se entre el món animal ja que creu que la selva és la seva vertadera família.

Al llarg d'aquesta última escena, Mowgli mostra que la seva vertadera família ha estat sempre el món animal, encara que, realment, ell és conscient de saber que pertany al món civilitzat. Per altra banda, veiem a Mowgli molt convençut i decidit just al moment abans de decidir-se.

Pel que fa els altres personatges, apareixen quasi els mateixos que a la novel·la: la pantera negra, Shere Kan, Buldeo, Nathoo, Akela, Messua, la ramada de llops de Seeonee, els simis o Bandar-logs, l'ós pard (Baloo), Kaa (la serp-pitó), entre d'altres que no són tan rellevants com els esmentats anteriorment.

Tots els personatges que apareixen a aquesta pel·lícula presenten les mateixes característiques tan físiques com psicològiques, igual que a la novel·la de Rudyard Kipling. Per tant, direm que Zoltan Korda ha conservat els mateixos personatges que l'autor de la novel·la i també ha respectat la idea central de l'evolució de Mowgli que transmet Kipling.

3.2.2 ESTRUCTURA TEMPORAL

En el cas de l'estructura temporal veiem que segueix un temps completament lineal, és a dir, no observem cap tipus de *flashback*, ni cap aconteixement nou del futur que ens pugui avançar la informació de la història, *flash-forward*.

L'autor el que vol arribar a fer amb aquesta pel·lícula no és crear una trama complexa, en comparació amb la novel·la que anteriorment hem llegit: no té punt de comparació ja que el llibre no presenta una estructura tant simple com a la de la pel·lícula de Zoltan Korda.

3.2.3 L'AMBIENT

L'acció de la pel·lícula també es situa a les muntanyes de Seeonee, a l'Índia. Podem trobar, però, dues escenes molt ben diferenciades: el poble dels humans i el poble salvatge o dels simis.

Tant el poble dels humans com el món salvatge estan molt ben descrits a la novel·la, i la descripció del llibre concorda amb el paisatge que hem visionat a la pel·lícula. Per tant, direm que aquesta pel·lícula és gaire bé paral·lela a la història del llibre ja que concorda amb els escenaris i amb els personatges, però no amb l'estructura temporal.

3.2.4 L'ACCIÓ

Al llarg de la pel·lícula l'acció no mostra cap trama secundària ja que el director es centra únicament en la vida i les aventures que té el nostre protagonista, Mowgli, des que és un infant, que arriba a la selva fins que evoluciona per a convertir-se en home.

F.3. Escena de la pel·lícula de Zoltan Korda (1942), situada a la cova de la Cobra Blanca.

Una altre de les diferències és que no hi trobem els relats intercalats que teníem a la novel·la: *La foca blanca*, *Els Gossos Roigs*, *Quiquern*, etc. L'única inserció que han fet a la pel·lícula és el relat de la *Caputxa Blanca*, com podem veure al fotograma del damunt, en què Mowgli aconsegueix vèncer la cobra que viu a la cova, juntament amb Macora. Pel que fa a les altres insercions no n'hi apareix cap més.

Seguidament passarem a tractar la següent pel·lícula, de Stephen Sommers i Greg Michael datada de l'any 1994.

3.2.4.1. PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS

Aquesta pel·lícula és totalment diferent respecte de la novel·la ja que mentre la pel·lícula es basa en una història d'amor, la novel·la explica totes les aventures salvatges de Mowgli. L'altra protagonista, és Kitty, la filla del Dr. Julius, amb qui Mowgli manté una gran relació d'amistat que més endavant acabarà d'una manera apassionada. Per Mowgli, Kitty és la seva i única amiga humana ja que l'ajuda en tot moment a poder-se adaptar a la civilització. Kitty està promesa amb William, un soldat anglès amb molt bona

planta, culte i formal, qui realment experimenta un sentiment de despreci cap a Mowgli.

Un dels canvis significatius que afecta al nostra protagonista és que al principi de la pel·lícula Mowgli ja sabia parlar i caminar, ja que convivia amb els humans, fins que una nit Shere Kan, el tigre, va aparèixer al campament dels humans. Mowgli pujat a un carro tirat per cavalls i aquests, espantats, van portar Mowgli enmig de la selva, on després va ser trobat pels llops. Un cop és amb els llops veiem que passa de ser un infant a un adult, però aquesta evolució se'ns presenta d'una manera oculta, ja que nosaltres no podem veure aquest procés de creixement que pateix el personatge, per tant parlarem d'una el·lipsis temporal. L'objectiu al qual volia arribar el director era parlar de la maduresa de Mowgli, a partir de la qual pot desenvolupar la història.

Un altre dels canvis radicals és l'escena en què Mowgli, amb l'ajuda de Kitty, aprèn a llegir, a comportar-se com a persona humana i a parlar correctament ja que s'hi veu reflectida l'evolució d'un home salvatge a un home bastant civilitzat. Físicament, ens el retraten quasi igual que a les descripcions que tenim a la novel·la: un noi de pell bruna amb cabells negres i ben desenvolupat.

Altres personatges que també apareixen però no són tan importants com els tres esmentats anteriorment són Baloo, l'ós pard, que surt molt poques

F.4. Protagonista de la pel·lícula, fent el personatge de William.

vegades; no se li dóna gaire importància. Per altra banda, també tenim el Dr. Flankfort, l'ajudant del doctor que s'encarrega també d'ajudar Mowgli a llegir i a aprendre la parla humana. Tampoc pot faltar Bagheera, la pantera negra, encara que apareix en escasses escenes. Un altre dels personatges innovadors és Harly, que s'encarrega dels presoners i de fer parlar Mowgli per saber on estan situades les riqueses. Aquest pateix una de les mort més terribles.

3.2.4.2. L'ESTRUCTURA TEMPORAL

Certament, després de visionar la pel·lícula, observem que no pateix cap mena d'alteració en l'ordre del temps. Ara bé, els nostres personatges principals, Mowgli, Kitty, Baloo i el llop, fan una evolució molt ràpida: passen de ser infants a ser més adults, però aquesta evolució tampoc la podem veure, pel simple fet de que l'autor volia anar directament al clímax de la pel·lícula. Com hem dit, no presenta cap tipus d'alteració, ni cap *flashback* ni cap *flash-forward* que ens puguin modificar el contingut de la història. Per tant, tenim una acció lineal allunyada de la novel·la des del punt de vista argumental.

3.2.4.3. L'AMBIENT

L'acció té lloc a l'Índia, suposadament, a les muntanyes de Seeonee, però no acabem de descobrir d'una manera clara el lloc on passa ja que tampoc ho esmenta en cap dels moments de la pel·lícula. També hem de dir, igual que a la novel·la, que manté les dues escenes més importants, el poble dels humans i la selva.

F.5. Escena de la pel·lícula Stephen Sommers i Greg Michael datada de l'any 1994.

3.2.4.4. L'ACCIÓ

Des de un bon principi, Mowgli viu intensament tots els moments de la seva vida. La trama principal és la relació que hi ha entre Mowgli, Kitty i el soldat,

William; és a dir, hi apareix un triangle amorós. Finalment, Mowgli i Kitty acabaran junts. Per tant no hi ha cap trama secundària que sigui rellevant, en funció de l'argument romàntic.

Pel que fa a la inserció de relats, en aquesta pel·lícula no n'hi apareix cap, en comparació amb la pel·lícula de Zoltan Korda que només hi apareix la història de la Cobra Blanca.

Per anar acabant parlarem de les dues pel·lícules de la factoria de Disney, una del 1967 i l'altre del 2003, aquesta última dirigida per Steve Trenbirth. La segona és la continuació de la primera, la que correspondria al *Segon Llibre de la Selva*.

3.2.5. PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS

Com hem dit en les anteriors pel·lícules, Mowgli és la figura central ja que viu entre la vida humana i la salvatge.

Una de les diferències més remarcables al llarg de la pel·lícula de Disney és que, en comparació a les altres dues, aquí Mowgli evoluciona tan poc físicament com psicològicament ja que passa de ser un infant a un nen i no a un adult.

Per altra banda, aquest fet es deu a què el director vol dedicar aquesta pel·lícula, a un públic més aviat infantil.

Mowgli té els pensaments i la manera d'actuar d'un nen; no ens podem esperar, certament, que actuï d'una manera gaire adulta ja que els seus pensaments no evolucionen a la mentalitat d'un nen adult. De totes maneres, el nostre personatge és el símbol de la valentia i la fortalesa ja que, encara essent un nen, aconsegueix vèncer el seu gran enemic, el tigre Shere Kan.

Hi ha moments de la vida de Mowgli en què se'ns mostren sentiments com són el dolor, la tristesa o la soledat. L'escena en què Baloo defensa Mowgli de Shere Kan i en surt malferit. En seria un bon exemple en aquell instant en què

F.6. Cartellera de la pel·lícula *El libro de la Selva*, del 1967 creada per la factoria de Disney.

Mowgli descobreix què és l'acció de plorar, les llàgrimes que li queien del rostre.

Al final de la pel·lícula hi ha una altra gran diferència: Mowgli, al llarg de la història, no ha anat cap vegada al poble dels humans. No és fins al final, que veu a una noia del poble i sent una gran atracció i curiositat cap a ella, que s'insinua el que això portarà allà en un futur.

F.7. Cartellera de la pel·lícula *el libro de la Selva 2*, datada de l'any 2003.

Pel que fa als personatges secundaris, són gairebé els

mateixos que en les anteriors pel·lícules però hi apareixen alguns personatges nous, com per exemple el rei Louie, el capitost dels simis; els quatre voltors que apareixen en una de les escenes de la pel·lícula; Ranján, el germà petit de Mowgli, els seus pares i Shanti, la noia que coneix al poblat.

3.2.6 ESTRUCTURA TEMPORAL

El quadre següent ens pot ajudar a entendre aquest tipus de novel·la i les seves corresponents pel·lícules ja que el que intenta Rudyard Kipling és portar el lector a un món extraordinari, on els animals i les persones es poden arribar a comunicar.

Món quotidià ←-----→ Món imaginari

(Viatge)

Pel que fa al temps, observem que els personatges no evolucionen, no arriben a la maduresa ni per part de Mowgli ni de Shanti. El que veu el públic, però, és que ni els humans ni els animals envelleixen. Podem parlar, doncs, que els personatges es troben estancats en un mateix període de temps molt curt.

3.2.7. L'AMBIENT

Només té lloc a la selva, encara que Bagheera hagués de portar Mowgli al poble dels homes. Ell lloc de la selva que crida més l'atenció són les ruïnes on viuen els Bandar-logs, els simis. Aquests, igual que a la novel·la i a les altres pel·lícules, habiten una ciutat completament abandonada i en ruïnes. En canvi, la pel·lícula del 2003, està situada, principalment, al poble dels homes ja que Mowgli és adoptat per una família i ha d'aprendre totes les costums i les lleis dels humans. Tot i això, observem que Mowgli al final de tot actua amb el cor, ja que decideix d'anar a viure entre els homes, però també visita de tant en tant la selva. Igual que a la novel·la, intuïm que l'acció té lloc a les muntanyes de Seeonee, a l'Índia.

3.2.8 L'ACCIÓ

Pel que fa a l'acció, tampoc ens mostra cap mena de complicació en el moment de fer trames secundàries, ja que aquest tipus de pel·lícula va dirigida, més aviat, a nens, i realment el que interessa al director és que sigui una pel·lícula entenedora i apta per a tothom. Per tant, només se'ns presenta una sola trama basada en la història de Mowgli, el personatge principal, ja que no segueix al peu de la lletra la història de Kipling, sinó que és una adaptació lliure.

3.3 RELACIÓ ENTRE EL CINEMA I LA LITERATURA

3.3.1 SEMBLANÇES I DIFERÈNCIES

Per començar, la novel·la respecte de la pel·lícula de Zoltan Korda datada de l'any 1942 mostra una sèrie de canvis.

Ja l'inici de la pel·lícula és completament diferent perquè, mentre que a la novel·la Mowgli és trobat per un grup de llops de Seeonee abans que Shere Kan el mati, a la pel·lícula veiem que a la primera escena apareix Buldeo, el gran caçador, que vol explicar una de les seves històries de la selva a canvi d'unes monedes. Aquest relat esdevindrà la història de Mowgli, per tant, hi ha narració dins la narració.

En relació a la pel·lícula, els personatges apareixen d'una manera ràpida al principi de la primera escena, de fet, es fa una breu introducció de tots ells; en canvi al llibre apareixen d'una manera gradual, en el transcurs del relat.

Una altra de les diferències rellevants és que Baloo, al llarg del llibre és qui ensenya el noi, en canvi, a la pel·lícula és tot el contrari, ja que surt molt poques vegades.

A la pel·lícula hi ha una escena que a la novel·la és bastant diferent. Mowgli, essent encara un infant, es perd per la selva mentre Shere Kan està rondant per allà. El pare de Mowgli, immediatament, surt a buscar-lo, però pel camí, desafortunadament, es troba al tigre i mor a mans de l'animal. La resta d'habitants del poble surt inútilment en busca de l'infant; Mowgli es troba a la cova dels llops i aquests decideixen quedar-se'l. Pel que resta a la novel·la, es salten gran part de l'acció del principi i es centren directament en l'escena en què els llops troben Mowgli davant la cova i se'l queden.

Pel que podem veure, Mowgli, a la pel·lícula, passa de ser un infant a un adult d'una manera molt ràpida i oculta, en canvi, al llibre és molt més realista i creïble, pel sol fet que evoluciona d'una manera gradual.

Mowgli, per curiositat, va a investigar el poble dels humans sense cap mena d'obligació, en contraposició al llibre en què es veu obligat a abandonar la selva perquè Shere Kan no el mati.

L'escena en què Messua intenta ensenyar Mowgli a dir << mare>> no apareix a la novel·la.

Una de les diferències més significatives és que mentre a la pel·lícula apareix una altra protagonista important, la filla del caçador Buldeo, amb la que tindrà una gran relació, al llibre ella no apareix fins al final.

L'estratègia per matar al tigre és totalment diferent dels dos conceptes, en el llibre Shere Kan mor a causa d'una embastida que planeja Mowgli amb altres animals, i pel que fa a la pel·lícula, Mowgli el mata gràcies a un ganivet que compra abans.

Hi ha una altra diferència pel que fa a l'estructura temporal ja que a la pel·lícula observem que primer té lloc l'escena en què Macora, l'amiga de Mowgli, cau a les riqueses vigilades per la Mare de les Cobres i després, més endavant, hi ha l'escena en què Mowgli mata a Shere Kan, el tigre.

Al llibre, quan Mowgli està amb la Mare de les Cobres se'n duu "l'Ankus del rei", un ganivet amb un robí vermell incrustat, després d'haver derrotat la Cobra Blanca, però aquesta l'adverteix de la maledicció que posseeix aquesta arma, ja que qui la tingui morirà o moriran les persones més pròximes a ell. A la pel·lícula, pel que fa aquesta mateixa escena Mowgli no se'n duu cap de les riqueses però Macora, que l'acompanyava es va emportar una moneda d'or.

Al final de la pel·lícula la selva acaba cremada a causa de la bogeria de Buldeo, i tant els humans com els animals es veuen obligats a abandonar-la. En canvi, a la novel·la, Mowgli, ja amb l'aspecte d'un noi de disset anys, decideix quedar-se a viure amb els humans.

Per altra banda, tant al llibre com a la pel·lícula l'acció té lloc a les muntanyes de Seeonee, a l'Índia. Els personatges, físicament, també concorden amb la descripció del llibre. Gairebé totes les escenes concorden respecte de la novel·la.

Tant al llibre com la pel·lícula, Messua i el seu marit creuen que Mowgli és el seu fill Nathoo, que en un passat va ser segrestat pel tigre Shere Kan, i decideixen cuidar-lo. Mowgli manté fins al final la promesa de matar el tigre i després clavar-lo a la Roca del Consell, aquesta és una de les escenes iguals al llibre.

La següent pel·lícula en la que ens passarem a centrar és la de l'any 1994 creada per Stephen Sommers i Greg Michael. Aquesta pel·lícula té molt poques escenes en comú amb el relat, ja que la pel·lícula està basada en una història d'amor i el llibre, en les aventures salvatges de Mowgli.

Primerament, l'inici és completament diferent. En comptes de començar directament amb la trobada de Mowgli a la cova dels llops, es situa en el campament de l'exèrcit britànic amb Mowgli sabent parlar i fent la presentació de la protagonista, Kitty.

A l'inici de la pel·lícula, l'autor hi ha afegit unes escenes complementàries que no surten a la novel·la, com per exemple l'incendi que es provoca a la selva de bon principi i que fa que, posteriorment, Mowgli, encara essent un infant, es perdi per la jungla i es quedi amb els llops de Seeonee. Bagheera no és qui acompanya Mowgli fins els llops a l'escena principal de la pel·lícula sinó que se'ns presenta l'escena de manera directa.

Els humans que estan instal·lats al campament, incloent Kitty, visiten la selva perquè es dediquen a fer una exploració. En una d'aquestes expedicions Mowgli veu Kitty per primera vegada i s'enamora d'ella, a la novel·la, Mowgli no veu a cap noia fins al final.

L'escena del rapte de Mowgli per part dels simis, que apareix a la novel·la, vindria a ser l'escena en què el simi li treu la pulsera que portava Mowgli, que pertanyia realment a Kitty. D'alguna manera, tan a la novel·la com a la pel·lícula, el rapte de Mowgli o el robatori fan que el nostre protagonista coneixi la ciutat abandonada dels simis, per tant vindrien a ser bastant similars, tenen la mateixa funció, en aquest cas, suposa un objecte molt simbòlic ja que Kitty el sap reconèixer per ella.

Com hem dit abans, Kitty és l'encarregada d'ensenyar Mowgli, al llarg de la pel·lícula, totes les costums i lleis; en canvi Messua ho és al relat.

El rerefons que dóna a entendre la pel·lícula és que els diners no porten la felicitat, però pel que fa a la novel·la, ens remarca molt l'amistat, la valentia, el coratge, etc.

En aquesta pel·lícula Shere Kan no acaba mort a mans de Mowgli, ja que aquest, finalment, el considera com un altre dels animals que viuen a la selva.

Finalment, acabarem dient que a la novel·la hi podríem veure molts més animals i que tot, en general, era més senzill i humil en comparació a la pel·lícula.

Per concloure, farem l'anàlisi de la tercera i quarta pel·lícula, totes dues creades per la factoria Disney.

Les particularitats que presenten aquestes dues pel·lícules són, per exemple, el canvi radical del caràcter de Baloo ja que passa de ser un savi a un ós dolç i vitalista.

El rei Louie, el capítost dels simis no apareix al llibre. De fet, en el relat, els Bandar-logs són el poble sense llei, éssers que obliden ràpidament les coses i que no respecten res.

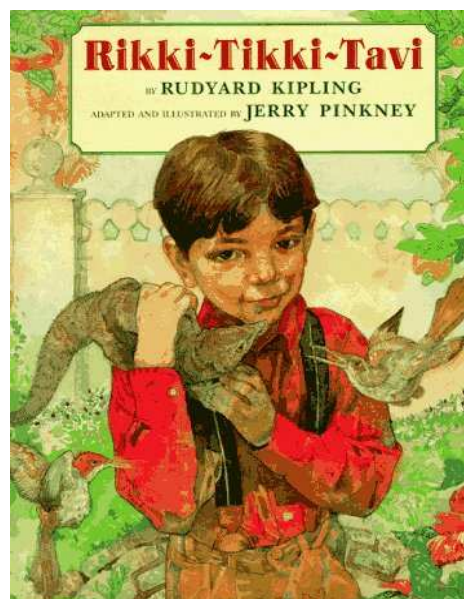
Hi ha tres fets molt importants de la novel·la que no apareixen a la pel·lícula: no hi ha la mort de Shere Kan sota els brúfols, ni l'atac dels Gossos Roigs, ni la mort d'Akela, el llop gris. Tampoc hi surt un personatge que és fidel a Shere Kan, Tabaqui, el xacal.

Una de les diferències més rellevants, a part que aquestes pel·lícules són creades a partir de dibuixos animats, és que, no hi surt en cap moment cap desfilada del capítost dels elefants, el Coronel Hathi.

A la primera pel·lícula de Disney basada en la novel·la, no veiem que Mowgli passi tres mesos de la seva vida al poble dels humans, ni que juri matar Shere Kan i penjar la seva pell al Consell de la Roca.

Finalment, acabarem dient que a cap de les pel·lícules, excepte la de Zoltan Korda que només hi apareix un dels relats, han aparegut la inserció de contes que es dona a la novel·la, tots ells amb finalitat didàctica.

Com s'ha dit són: *La foca blanca*, *Rikki-tikki-tavi*, *Tomai dels Elefants* i *els servents de sa Majestat*, etc.

F.8. Portada d'una de les insercions del llibre, *El llibre de la Selva*.

4. CONCLUSIONS

Un cop acabat l'anàlisi de cada una de les pel·lícules corresponents a la novel·la *El llibre de la Selva*, podem dir que ha estat un referent per després, més endavant, crear les diverses pel·lícules, començant per la clàssica de Zoltan Korda del 1942 on s'han vist escenes i detalls clarament idèntics als del relat. Pel que fa els personatges de la novel·la també concorden respecte la pel·lícula. La finalitat que ha perseguit Zoltan Korda és intentar buscar la igualtat entre els dos conceptes, entre el llibre i la seva pel·lícula per poder donar més credibilitat a la novel·la a través de la imatge.

Per altra banda, tenim la pel·lícula de Stephen Sommers i Greg Michael datada de l'any 1994 que no concorda gairebé amb cap aspecte de la novel·la ja que es basa principalment en una història d'amor; en canvi, la base fonamental del llibre són les aventures de Mowgli i els seus companys fidels.

Suposadament, el director de la pel·lícula el que volia era innovar totalment la història respecte del llibre per donar un altre punt de vista al públic.

Finalment tractarem les dues pel·lícules que són de la factoria de Disney. En aquestes, la trama de la història segueix la del llibre, però hi ha una diferència, i és que els personatges no evolucionen sinó que es queden sempre en un mateix grau d'edat, ja que el que vol el director és arribar més profundament als nens i als adolescents.

5. BIBLIOGRAFIA

CID, C. *Mitologia oriental il·lustrada*. Pròleg de Luis Pericot, Vergara, Barcelona, 1968.

CORNELLAS, P. *Literatura i cinema occidentals*. Sabadell: 1993-1994.

ECHAZARRET, S; CASTRO, C. *Literatura universal a través del cine*. Barcelona: 2006-2007.

GRANADOS, E. *Diccionario del cine de aventuras*. Plaza & Janés Editores, Barcelona: 1994.

GUBERN, R. *Historia del cine*. Lumen, Barcelona: 2000.

PARKINSON, D. *Cinema*. Ed. Cat.: Edebé, 1997. (Col·lecció Oxford Jove).

PIÑEL, V. *Los géneros cinematográficos*. Traducción de Catenne Berthelot de la Glétais, Manon Troppo, Barcelona.

SETANTI, R. *La novel·la inglesa*. Atlántida, Barcelona: 1996.

6. WEBGRAFIA

<http://www.ehttp://novelasdeaventuras.blogspot.com>

<http://www.literaturalibre.com/2009/12/la-influencia-de-rudyard-kipling-en-la-vida-de-alan-watts/>

<http://rebecatabales.wordpress.com/category/john-houston/>

<http://www.esacademic.com/dic.nsf/eswiki/1243196>

<http://www.quedepeliculas.com/peliculacine-sherlock-holmes-2684.html>

<http://misfavoritas.wordpress.com/1967/10/18/el-libro-de-la-selva-1-y-2/>

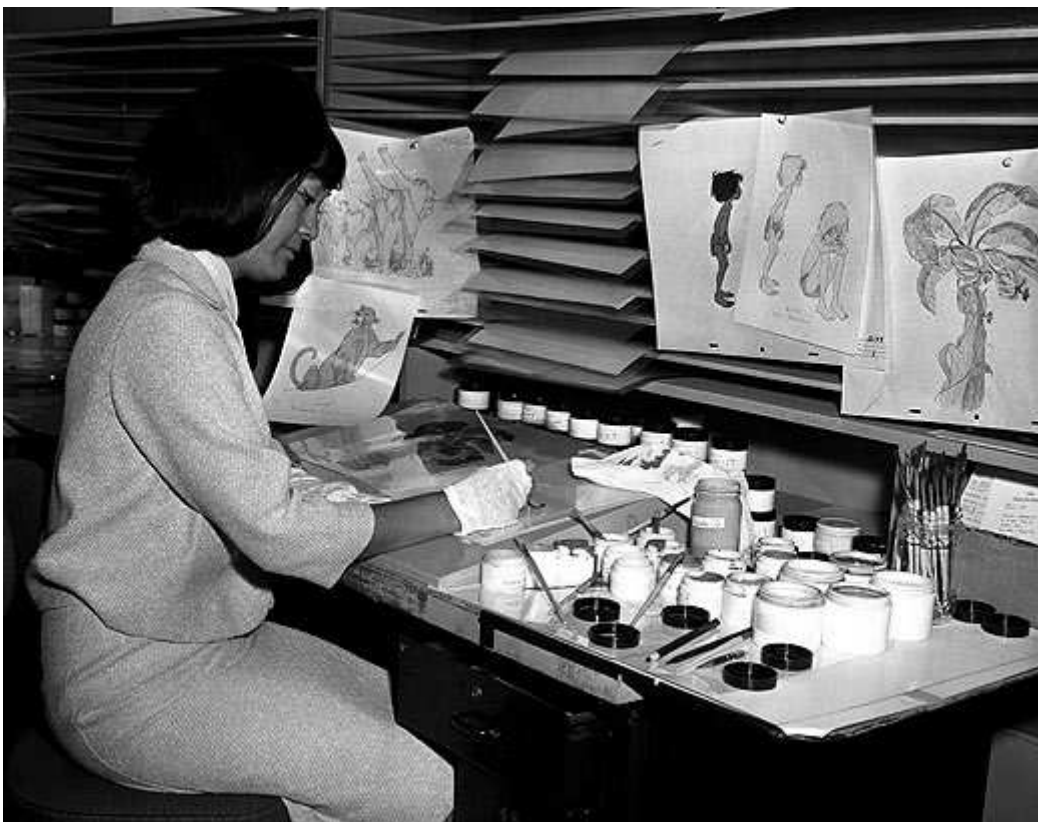
<http://losojosdellobo.blogspot.com/2009/09/el-libro-de-la-selva-1942-de-zoltan.html>

7. ANNEX

LA LITERATURA DE KIPLING EN EL MÓN DE DISNEY:

Sempre hi ha hagut llegendes sobre les selves de l'Índia, però cap d'elles tant estranya com la història d'un nen anomenat Mowgli.

El llibre de la Selva de Kipling és una sèrie extensa d'històries sobre la vida del nostre protagonista Mowgli i la seva vida entre els animals i els seus grans conflictes per adaptar-se a la civilització tant humana com salvatge.

F.9. Estudi de Walt Disney creant els personatges de la pel·lícula *El llibre de la selva*.

Disney, primer de tot, va haver de crear una història lineal a partir dels escrits de Rudyard Kipling ja que en els relats hi havia escenes en què avançaven o retrocedien en el temps, presentava una estructura temporal no lineal. El millor guionista de Disney, Bill Peet, va treballar durant un any per fer l'adaptació després d'una gran discussió amb Disney sobre com enfocar la història. Després de 40 anys a l'estudi de casa de Bill Peet podem veure com va evolucionar la història des de les històries originals de Mowgli, creades per Rudyard Kipling fins a la versió inacabada de Bill Peet i el clàssic animat de

Walt Disney. Veiem que la seqüència inicial de la història, el descobriment de Mowgli i el seu rescat pels llops, posa d'exemple a les diferents versions de Kipling, Bill Peet i Disney les diferències introduïdes per cadascun. A la versió de Kipling veiem que uns llops escolten com Shere Kan ataca a uns llenyataires i el fill dels llenyataires s'extravia i entra a la cova dels llops, la mare dels llops (Comare Lloba) protegeix Mowgli quan Shere Kan entra a buscar-lo.

Bill Peet, en canvi, vol afegir més drama a la història de Kipling i exagera el rescat de Mowgli. Un home-cadell essent transportat pel riu, agafat a un tronc d'arbre, els llops es reuneixen a la cascada per veure caure l'infant. Bagheera intenta rescatar-lo però fracassa i la Comare Lloba el salva quan es precipita per la cascada.

Disney va simplificar el començament amb pocs elements visuals, suggerint la inundació amb la imatge de les restes d'una canoa.

Al llarg de l'adaptació, Bill Peet va afegir detalls dramàtics al relat de Kipling. Quan Walt Disney es va fer càrrec del projecte, va simplificar la narrativa per deixar espai als personatges i a l'entreteniment. El moment en què Bill Peet es va allunyar més de la novel·la de Kipling va proporcionar els fonaments de la història de Disney, la odissea que va suposar marxar de la selva a la civilització humana.

El personatge Mowgli de Kipling sempre alternava la vida humana i la salvatge, però el viatge de la selva a la civilització va ser ideat per Bill Peet i Disney. La seqüència més completa dels guions gràfics de Bill Peet mostra com ell i Disney van utilitzar el viatge per presentar personatges que van sorgir de la imaginació de Peet.

Un altre element que Peet va adaptar de Kipling és el perill que té per la selva la flor roja de l'home, és a dir, el foc. En el relat de Kipling, el foc es menciona al principi com la cosa que els animals més odien i temen de l'ésser humà. Més endavant, a la història de Peet, Mowgli roba el foc de la civilització humana per desafiar al seu gran enemic Shere Kan.

Els diàlegs llargs i les escenes pesades no formaven part de la visió de Walt. El personatge de Baloo també va sorgir de la història de Kipling i el descriu com a un ós pard, seriós i mandrós, un noble professor de la llei de la selva que ensenya a Mowgli totes les paraules secretes de tots els animals perquè estigui

sa i estalvi allà on ell vagi. El Baloo creat de la imaginació de Peet va ser la base per el Baloo de Disney, un ós feliç que acaba essent responsable degut al seu amor cap a Mowgli. A les tres versions de la història s'inclouen l'espectacular seqüència del rapte de Mowgli per part dels simis.

En la versió de Kipling, la ciutat dels simis és un lloc espectacular, viuen entre les ruïnes fent veure que són homes quan en realitat són gent sense cap mena de llei. Bill Peet va intentar mantenir les misterioses qualitats dels simis de Kipling i va introduir comèdia a la seqüència amb el rescat de Mowgli per part de Baloo i Bagheera. El rei Louie, el capitost dels simis, es converteix en un personatge còmic.

Les cançons del *Llibre de la Selva* dels germans Sherman són les més memorables. És una de les millors bandes sonores de l'animació de Disney.

El millor, però, és que entren d'una manera fluïda ja que són fàcils de recordar. La més destacada és la que canten a la ciutat abandonada dels simis << Quiero ser como tú >>.

Perquè la història es fés més interessant, Peet va fer que la continuació del llibre, a partir del *Segon Llibre de la Selva*, comptés amb l'existència d'un tresor amagat. A la versió de Peet, el rei simi ensenya Mowgli el tresor que hi ha sota el palau, però a Mowgli no l'interessa la riquesa, encara que, més endavant, apareix el caçador Buldeo i aquest obliga a Mowgli a conduir-lo fins a elles.

Tant a la versió de Kipling com a la de Peet, Mowgli es queda durant tres mesos a la civilització humana, aprenent la seva nova forma de vida. A la versió de Kipling, el caçador, Buldeo, creu que Mowgli és un nen-bruixot i fa que tots els ciutadans es posin en contra seva. La història, després de la mort de Shere Kan, acaba amb Mowgli que va a caçar sol. A la versió de Peet el tresor de sota el palau és el punt dramàtic i el clímax de la història. Al final,

F.10. Personatge de la pel·lícula, l'anomenat Rei Louie, el capitost dels simis.

QUIERO SER COMO TÚ

F.11. Partitura d'una de les cançons que apareixen a la pel·lícula Disney.

Mowgli és un heroi entre els humans i entre els animals, però decideix quedar-se a viure a la civilització i visitar la selva quan ell vulgui.